

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 37.523/1/V

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 5 juli 2004 door de Minister van Sociale Economie verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "tot vaststelling van de lijst van de initiatieven voor sociale economie met het oog op de toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor specifieke initiatieven, gericht op sociale inschakeling, binnen de sociale economie", heeft op 20 juli 2004 het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*

* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2.1. Artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn bepaalt dat die centra als werkgever kunnen optreden ten aanzien van bepaalde personen, en dat zij die werknemers ter beschikking kunnen stellen van bepaalde derden. Als begunstigden van de terbeschikkingstelling komen onder meer door de minister bevoegd voor sociale economie erkende initiatieven van sociale economie in aanmerking.

Artikel 36 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie bepaalt dat, als een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de in het voornoemde artikel 60, § 7, bedoelde mogelijkheid gebruik maakt voor een rechthebbende op het leefloon, het centrum een toelage ontvangt van de Staat. Als de betrokkene ter beschikking gesteld wordt van specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling, kan een verhoogde toelage verleend worden, waarvan het bedrag door de Koning bepaald wordt; de Koning bepaalt dan tevens de voorwaarden waaraan een dergelijke terbeschikkingstelling moet voldoen.

Het koninklijk besluit van 11 juli 2002 tot toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor specifieke initiatieven, gericht op sociale inschakeling, binnen de sociale economie, bepaalt het bedrag van de verhoogde toelage en de voorwaarden waaronder die toelage kan worden toegekend.

.../...

Artikel 5, § 4*bis*, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn bevat een analoge bepaling, in verband met de terbeschikkingstelling van een behoeftige die is ingeschreven in het vreemdelingenregister en die omwille van zijn nationaliteit geen recht heeft op het leefloon.

Het koninklijk besluit van 14 november 2002 tot toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor specifieke initiatieven, gericht op sociale inschakeling, binnen de sociale economie, voor rechthebbenden op financiële maatschappelijke hulp, bepaalt het bedrag van de verhoogde toelage en de voorwaarden waaronder die toelage kan worden toegekend.

De voornoemde koninklijke besluiten van 11 juli 2002 en 14 november 2002 bepalen dat de minister bevoegd voor sociale economie de lijst vaststelt van de initiatieven die, in geval van terbeschikkingstelling van een werknemer aan een dergelijk initiatief, tot een verhoogde staatstoelage voor het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aanleiding geven.

2.2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit strekt ertoe de bedoelde lijst vast te stellen (artikel 1 van het ontwerp).

Het ministerieel besluit van 21 december 2000 tot vaststelling van de lijst van de initiatieven voor sociale economie met het oog op de toekenning van een verhoogde staatstoelage aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor specifieke initiatieven, gericht op sociale inschakeling, binnen de sociale economie, wordt opgeheven (artikel 2 van het ontwerp).

Het ontworpen ministerieel besluit zal uitwerking hebben met ingang van 1 juni 2004 (artikel 3 van het ontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

3. De in het vierde lid van de aanhef vermelde decreten bieden geen rechtsgrond aan het ontworpen besluit. Nu de vermelding ervan ook niet noodzakelijk is voor een goed begrip van de ontworpen regeling, kan dit lid beter worden weggelaten.

4. Omdat het advies van de Raad van State gevraagd wordt met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, dienen het tiende lid en het elfde lid van de aanhef dan ook te worden vervangen door het volgende lid:

"Gelet op advies 37.523/1/V van de Raad van State, gegeven op 20 juli 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;"

Artikel 1

5.1. Het ontworpen artikel 1 beoogt een lijst vast te stellen van de initiatieven voor sociale economie die, in geval van terbeschikkingstelling van een werknemer aan een dergelijk initiatief, tot een verhoogde staatstoelage voor het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn aanleiding geven.

Volgens het ontworpen artikel 1, 1° tot 7°, komt een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ¹ in aanmerking voor een verhoogde staatstoelage voor de sociale

¹De wet van 7 januari 2002 tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn met het oog op een wijziging van de Franse benaming van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, is op 1 februari 2004 in werking getreden, zodat in de Franse tekst de woorden "centre public d'aide sociale" telkens door "centre public d'action sociale" moeten worden vervangen.

economie-initiatieven die erkend zijn in het kader van de aldaar vermelde decreten, ordonnanties en besluiten. Uit 15° en 18° van artikel 1 van het ontwerp volgt dat de terbeschikkingstelling van werknemers respectievelijk aan projecten, georganiseerd door de door het Waalse Gewest erkende openbare centra voor maatschappelijk welzijn en aan welbepaalde pilootprojecten en innoverende experimenten inzake sociale economie, ook recht geven op een verhoogde staatstoelage.

Artikel 1, 8° tot 14°, 16° en 17°, van het ontwerp beperkt zich tot het geven van een opsomming van bepaalde bedrijven, diensten, centra en vennootschappen. Daarbij komt in dit artikel niet tot uiting dat het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn recht heeft op een verhoogde staatstoelage wanneer het werknemers ter beschikking stelt voor initiatieven voor sociale economie die door deze bedrijven, diensten, centra en vennootschappen worden georganiseerd ².

Conclusie is dan ook dat het ontworpen artikel 1 grondig moet worden herwerkt.

5.2. In het ontworpen artikel 1, 5°, wordt verwezen naar "het decreet van de Waalse regering van 12 februari 2004 betreffende de erkenning en de subsidiëring van organismen voor socio-professionele inschakeling en de "Entreprises de formation par le travail" (Bedrijven voor vorming door arbeid)".

Noch een decreet van het Waalse Gewest, noch een besluit van de Waalse Gewestregering van die datum is de Raad van State bekend.

De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan of deze verwijzing niet op een materiële vergissing berust.

²Of wordt misschien bedoeld dat het louter ter beschikking stellen van werknemers aan deze bedrijven, diensten, centra en vennootschappen, voor het betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, recht geeft op een verhoogde staatstoelage? Voor deze hypothese is geen rechtsgrond aanwezig.

Wegens onbereikbaarheid van de gemachtigde ambtenaar, wellicht te wijten aan de ministerwisseling, heeft de Raad van State de werkelijke bedoeling van de stellers van het ontwerp niet kunnen achterhalen.

Artikel 3

6. Volgens dit artikel heeft het ontworpen besluit uitwerking met ingang van 1 juni 2004.

Het lijkt echter niet de bedoeling te zijn om aan het ontworpen besluit terugwerkende kracht te verlenen. In artikel 3 zou bijgevolg een in de toekomst gelegen datum moeten worden vermeld.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	J. BAERT, B. SEUTIN,	staatsraden,
	J. VELAERS,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door H. W. VAN VAERENBERGH, eerste auditeur.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

A. BECKERS

W. DEROOVER

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 37.523/1/V

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre de l'Économie sociale, le 5 juillet 2004, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté ministériel "établissant la liste des initiatives d'économie sociale en vue de l'octroi d'une subvention majorée de l'Etat aux centres publics d'aide sociale pour des initiatives spécifiques d'insertion sociale dans l'économie sociale", a donné le 20 juillet 2004 l'avis suivant:

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

Par ailleurs, le présent avis comporte également un certain nombre d'observations sur d'autres points. Il ne peut toutefois s'en déduire que, dans le délai qui lui est imparti, la section de législation a pu procéder à un examen exhaustif du projet.

*

* *

PORTÉE ET FONDEMENT LÉGAL DU PROJET

2.1. L'article 60, § 7, de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'action sociale dispose que ces centres peuvent agir en qualité d'employeur à l'égard de certaines personnes et qu'ils peuvent mettre ces travailleurs à la disposition de certains tiers. Notamment les initiatives d'économie sociale, agréées par le ministre qui a l'économie sociale dans ses attributions, peuvent bénéficier de cette mise à disposition.

L'article 36 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale dispose que si un centre public d'action sociale recourt à la possibilité visée à l'article 60, § 7, précité, pour un bénéficiaire du revenu d'intégration, le centre perçoit une subvention de l'État. Si l'intéressé est mis à la disposition d'initiatives spécifiques d'insertion sociale, il peut être accordé une subvention majorée dont le montant est fixé par le Roi; le Roi fixe alors également les conditions auxquelles une telle mise à disposition doit satisfaire.

L'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant octroi d'une subvention majorée de l'État aux centres publics d'aide sociale pour des initiatives spécifiques d'insertion sociale dans l'économie sociale fixe le montant de la subvention majorée et les conditions d'octroi de cette subvention.

.../...

L'article 5, § 4*bis*, de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale comporte une disposition similaire en ce qui concerne la mise à disposition d'un indigent inscrit au registre des étrangers et n'ayant pas droit au revenu d'intégration en raison de sa nationalité.

L'arrêté royal du 14 novembre 2002 portant octroi d'une subvention majorée de l'État aux centres publics d'aide sociale pour des initiatives spécifiques d'insertion sociale dans l'économie sociale pour des ayants droit à une aide sociale financière fixe le montant de la subvention majorée et les conditions d'octroi de cette subvention.

Les arrêtés royaux précités des 11 juillet 2002 et 14 novembre 2002 disposent que le ministre ayant l'économie sociale dans ses attributions établit la liste des initiatives qui, lorsqu'un travailleur est mis à la disposition d'une telle initiative, donnent lieu à une subvention majorée de l'État pour le centre public d'action sociale concerné.

2.2. Le projet d'arrêté ministériel soumis pour avis a pour objet d'établir la liste en question (article 1er du projet).

L'arrêté ministériel du 21 décembre 2000 établissant la liste des initiatives d'économie sociale en vue de l'octroi d'une subvention majorée de l'État aux centres publics d'aide sociale pour des mises au travail de réinsertion sociale dans l'économie sociale est abrogé (article 2 du projet).

L'arrêté ministériel en projet produira ses effets le 1er juin 2004 (article 3 du projet).

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

3. Les décrets mentionnés au quatrième alinéa du préambule ne procurent pas de fondement juridique à l'arrêté en projet. Leur mention n'étant pas non plus nécessaire à une bonne compréhension du texte en projet, il serait préférable d'omettre cet alinéa.

.../...

4. L'avis du Conseil d'État ayant été demandé en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, il y a lieu de remplacer le dixième et le onzième alinéa du préambule par l'alinéa suivant:

"Vu l'avis 37.523/1/V du Conseil d'État, donné le 20 juillet 2004, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État;"

Article 1er

5.1. L'article 1er en projet vise à établir une liste des initiatives d'économie sociale qui, lorsqu'un travailleur est mis à la disposition d'une telle initiative, donnent lieu à une subvention majorée de l'État pour le centre public d'action sociale concerné.

Selon l'article 1er, 1° à 7°, en projet, un centre public d'aide (lire: d'action) sociale ¹ peut prétendre à une subvention majorée de l'État pour les initiatives d'économie sociale agréées dans le cadre des décrets, ordonnances et arrêtés qui y sont mentionnés. Il découle des 15° et 18° de l'article 1er du projet que la mise à disposition de travailleurs pour des projets des centres publics d'action sociale agréés par la Région wallonne et pour des projets pilotes et expériences innovatrices déterminés relatifs à l'économie sociale, ouvre également un droit à une subvention majorée de l'État.

L'article 1er, 8° à 14°, 16° et 17°, du projet se limite à énumérer des entreprises, services, centres et sociétés déterminés. Ainsi, cet article ne mentionne pas que le centre public d'action sociale a droit à une subvention majorée de l'État lorsqu'il met des travailleurs à la disposition d'initiatives d'économie sociale organisées par ces entreprises, services, centres et sociétés ².

¹La loi du 7 janvier 2002 modifiant la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale en vue de modifier la dénomination des centres publics d'aide sociale étant entrée en vigueur le 1er février 2004, il conviendrait de remplacer toutes les occurrences de "centre public d'aide sociale" par "centre public d'action sociale" dans le texte français.

²

Ou convient-il peut-être d'entendre que le simple fait de mettre des travailleurs à la disposition de ces entreprises, services, centres et sociétés ouvre, pour le centre public d'action sociale concerné, un droit à une subvention majorée de l'État? Cette hypothèse est dénuée de fondement

Force est dès lors de conclure que l'article 1er en projet doit être fondamentalement remanié.

5.2. L'article 1er, 5°, en projet fait référence au "décret du Gouvernement wallon du 12 février 2004 relatif à l'agrément et à l'octroi de subvention aux organismes d'insertion socioprofessionnelle et aux «Entreprises de formation par le travail»".

Le Conseil d'État n'a connaissance ni d'un décret de la Région wallonne ni d'un arrêté du Gouvernement de la Région wallonne portant cette date.

Les auteurs du projet devront vérifier si cette référence ne repose pas sur une erreur matérielle.

Article 3

6. Selon cet article, l'arrêté en projet produit ses effets le 1er juin 2004.

Il ne semble toutefois pas s'agir de faire rétroagir l'arrêté en projet. Par conséquent, il faudrait mentionner à l'article 3 une date située dans le futur.

juridique.

Le fonctionnaire délégué n'ayant pas pu être contacté, probablement en raison du changement de ministre, le Conseil d'État n'a pas pu déterminer la véritable intention des auteurs du projet.

La chambre était composée de

Messieurs	W. DEROOVER,	premier président,
	J. BAERT, B. SEUTIN,	conseillers d'État,
	J. VELAERS,	assesseur de la section de législation,
Madame	A. BECKERS,	greffier.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, eerste auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LEMMENS, conseiller d'État.

LE GREFFIER,

LE PREMIER PRÉSIDENT,

A. BECKERS

W. DEROOVER